

Moterims – efektyvi urologų pagalba

Klaipėdos universitetinė ligoninė moterims, kamuojamoms urinoginekologinių ligų, **taiko moderniausius ir efektyviausius gydymo metodus.** Paneigdami mitą esą urologai gydo tik vyriškas ligas, įstaiigos medikai dailiosios lyties atstovėms, kurias vargina ryškus dubens organų nusileidimas, atlieka dar retas šalyje minimaliai invazines operacijas.

Lina Likšaitė

Apie problemą nutyli

Klaipėdos universitetinės ligoninės gydytojas urologas, medicinos mokslų daktaras Mindaugas Danilevičius informavo, kad kas antrai vyresnei nei 50 metų amžiaus moteriai apžiūros metu nustatomas dubens organų nusileidimas (lot. descensus).

Ši patologija gali būti nustatyta ir su šlapimo nelaikymu, ir be jo. Statistiškai, tik keliolika procentų su šia problema susiduriančių moterų, kreipiasi į medikus.

„Gydytojai pastebi, kad apie šią problemą dailiosios lyties atstovės vengia kalbėti. Dažniausiai apie kamuojančią bėdą moterys nutyli net savo artimiesiems. Matome ir dar grėsmingesnę tendenciją – kai kurios moterys apie dubens organų nusileidimą net nežino arba apie tai sužino iš urologo ar ginekologo jau po apžiūros“, – akcentavo urologas.

Prastėja gyvenimo kokybė

Dubens organų nusileidimas dažniausia atsiranda po gimdymo, sumažėjus raumenų tonusui ar menopauzės metu. Kaip teigė M. Danilevičius, šią patologiją skatina nutukimas, dubens traumas ar ankstesnės operacijos, sunkus fizinis darbas (svorių kilnojimas), lėtinis vidurių užkietėjimas, įgimta jungiamojo audinio patologija, gyvensena ir kitos priežastys.

„Labai nedaug paslinkę dubens organai nesukelia jokių nusiskundimų, tačiau bėgant laikui, po truputį dubens organams slenkant toliau, progresuoja ir simptomai: atsiranda šlapinimosi (labiau slenkant priekinei makšties sienelei) bei tuštinimosi (slenkant užpakalinei makšties sienelei) sutrikimų, dažnai lytiniai santykiai tampa skausmingi ar nemalonūs“, – tikino medikas.

Anot jo, pasislinkus dubens organams, moteris gali jausti nedidelį skausmą pilvo apačioje ar kryžkaulio srityje, tempimo jausmą žemyn, šlapimo nelaikymą ar apsunkintą šlapinimąsi, vidurių užkietėjimą, lytinių organų spaudimo jausmą ar „gužą“ lytinių organų srityje, kraštutiniais atvejais – kraujavimą iš išopėjusios makšties gleivinės.

Pasitaiko ir jaunuoms

„Simptomai dažniausiai pasireiškia esant vertikaliajame padėtyje, o paūmėja ilgai stovint, stanginantis, kosint. Tokiu būdu ši problema turi įtakos kasdieniam moterų gyvenimui ir jo kokybei. Laikui bėgant, moteriai tampa nepato-

gus tiek kasdieninis fizinis, tiek seksualinis gyvenimas“, – kalbėjo M. Danilevičius.

Pasak jo, dubens organų nusileidimas ar iškritimas dažniausiai yra vyresnių moterų problema, tačiau pasitaiko ir jaunuoms, net negimdžiusioms moterims. Literatūros duomenimis, dar vaikų neturėjusioms moterims nustatoma iki dviejų procentų atveju.

M. Danilevičius teigė, kad dažniausia jaunų moterų dubens organų nusileidimo problema yra genetiškai paveldėtas silpnas jungiamasis audinys. Tokiu atveju serga ne tik mama, sesuo, bet ir močiutė. Dubens organų nusileidimas gali būti susijęs ir su rase. Moksliniais tyrimais įrodyta, jog dažniau serga juodaodės moterys.

Gydymo būdai – įvairūs

Klaipėdos universitetinės ligoninės urologas akcentavo, kad jei moteris dėl šios ligos nusiskundimų neturi – tuomet gydymo nereikia.

„Jaunesnėms moterims, kai problema nėra pažengusi, rekomenduojame fizioterapines priemones: stiprinti pilvo presą ir tarpvietės raumenis Kėgelio pratimais. Iš konservatyvių priemonių būtina paminėti ir silikoninius žiedus (pesarus). Jie taikomi tais atvejais, kai pacientė nesutinka būti operuojama ar operacija dėl vieno ar kitokių priežasčių, dažniausiai gretutinių ligų, turi būti atidėdama arba negalima“, – pasakojo M. Danilevičius.

Pasak gydytojo, tais atvejais, kai moterims nustatomas kliniškai reikšmingas antrojo ar trečiojo laipsnio dubens organų nusileidimas, net ir nesant šlapimo nelaikymui, rekomenduojamas operacinis gydymas.

„Dubens organų nusileidimui gydyti yra pasiūlyta daug įvairių metodikų, naudojami ir sintetiniai implantai (tinkleliai), kurie pakeičia menkavertes fascijas bei tampa atrama dubens organams“, – kalbėjo urologas.

Iki šiol dažniausiai buvo atliekamos makšties plastikos savo audiniais, tačiau pastaruoju metu atvirose ar endoskopinėse intervencijose pradėti naudoti sintetiniai implantai (tinkleliai).

Siūlo išskirtines operacijas

Kaip teigė pašnekovas, prieš ketverius metus Lietuvoje pradėtas taikyti ir šalyje vis dar nauju laikomas minimaliai invazyvus operacinio gydymo metodas – laparoskopinė sakrokolpo(rekto)peksija.

■ **Pagalba:** M. Danilevičius džiaugėsi, kad Klaipėdos universitetinėje ligoninėje moterims, kurias vargina sunkaus laipsnio dubens organų nusileidimas, taikomas itin efektyvus, mažai invazinis operacinis gydymas.

Klaipėdos universitetinės ligoninės nuotr.

„Jei kalbėti paprasčiau, per tris – keturis mažus (0,5 – 1 cm) pjūvius pilvo apatinėje dalyje į mažąjį dubenį patalpiname polipropileno tinklėlį, kuris operacijos metu yra fiksuojamas prie kryžkaulio bei makšties ir (arba) tiesiosios žarnos priekinės sienelės. Šis tinklėlis neleidžia slinkti ir iškristi moters lytiniais organams – gimdai

Raimundas Venckus:

Klaipėdos universitetinėje ligoninėje galime suteikti visą reikiamą pagalbą, reikalingą plataus spektro moterų šlapinimosi sutrikimų ligoms gydyti.

ir makšties priekinei ar užpakalinei sienelei“, – apie metodą kalbėjo M. Danilevičius.

Pasak jo, jei pacientė vargina ir tiesiosios žarnos iškritimas, operacijoje dalyvauja ne tik urologai, bet ir proktologai – taigi, koreguojamos abi patologijos vienu metu. Šios operacijos techniškai sudėtingesnės už atviras operacijas, tačiau pacientės greičiau sveiksta ir kur kas anksčiau sugrįžta į pilnavertį gyvenimą.

Klaipėdos universitetinės ligoninės urologas informavo, kad tokios gimdos pakėlimo operacijos, naudojant tinklelius, pasaulyje pradė-

tos taikyti nuo 1996 metų, o Lietuvoje – vos prieš keletą metų.

Rezultatai džiugina efektyvumu

Klaipėdos universitetinėje ligoninėje per metus atliekama 10–15 laparoskopinių sakrokolpo(rekto)peksijų, kurių rezultatai, lyginant su literatūros duomenimis, labai geri, o moterys gydymo rezultatais patenkintos. Objektiviai vertinant, net 85 procentams atvejų gydymas efektyvus jau po vienerių metų.

„Po operacijos pasikeičia moterų gyvenimo kokybė, nebelieka diskomforto jausmo tarpvietėje, nebereikia galvoti apie iškrentantį darinį lytinių organų srityje, įklotus, nemalonus kvapas. Be to, lytinis gyvenimas tampa visavertis. Džiugu, jog moterys vėl pradeda gyventi pilnavertį gyvenimą“, – naudą vardijo gydytojas urologas.

Kovoja su mitais

Klaipėdos universitetinės ligoninės Urologijos skyriaus vedėjas Raimundas Venckus pabrėžė, kad įstaiigos specialistai stengiasi pakeisti visuomenėje įsigalėjusią nuomonę esą moterų gydytojas yra tik ginekologas, o vyrų – urologas.

Anot jo, Urologijos skyriuje specialistai diagnozuoja ir gydo ne tik visas vyrų ligas, patenkančias į šiuolaikinės urologijos spektrą, bet ir urinoginekologines moterų problemas. Pastebima, kad tarp jų labiausiai paplitęs šlapimo nelaikymas, ypač fizinio krūvio metu.

„Daugelis moterų tradiciškai mano, jog esant šlapinimosi sutrikimams dėl dubens organų pakitimų būtina kreiptis tik į ginekologą. Tačiau moterims būtinas kompleksinis ginekologinis bei urologinis ištyrimas. Mūsų tikslas – griauti mitus. Pastebime, kad prieš penkerius metus pradėję švietėjišką darbą, sulaukdavome moterų nuostabos, jog jų problema gali išspręsti urologas“, – kalbėjo R. Venckus.

Pasak jo, tinkamiausias šlapi-

nimosi sutrikimams dėl dubens organų pakitimų gydymo būdas – chirurginis. Klaipėdos universitetinėje ligoninėje sėkmingai atliekamos jau kasdienybėje tapusios minimaliai invazinės operacijos, kurių metu šlapimo pūslės kaklelis sugražinamas į anatomiškai taisyklingą padėtį.

Vystys urinoginekologijos šaką

„Džiugu, jog dėl šlapimo nelaikymo fizinio krūvio metu moterys jau įpratę kreiptis į urologus ir suvokia teikiamos pagalbos naudą. Kiek mažiau informacijos dailiosios lyties atstovės turi apie antrą pagal dažnumą urinoginekologinę ligą – tarpvietės prolapsą ligą“, – pasakojo Urologijos skyriaus vedėjas.

Pasak jo, šiais problemomis spręsti įstaiigoje įsisavintos naujo tipo operacijos dėl tarpvietės prolapsu – laparoskopinės sakrokolpo(rekto)peksijos. „Norime, kad ši chirurgijos rūšis ligoninėje vystytųsi, tobulėtų ir moterims būtų padedama dažniau. Džiugu, kad urinoginekologijos šaka įstaiigoje sparčiai populiarėja. Klaipėdos universitetinėje ligoninėje galime suteikti visą reikiamą pagalbą, reikalingą plataus spektro moterų šlapinimosi sutrikimų ligoms gydyti. Tikimės, kad vis daugiau moterų ateityje dėl jas kamuojančių problemų kreipsis į urologus“, – sakė R. Venckus.

Keturi dubens organų nusileidimo laipsniai

- **Pirmojo laipsnio** – kai moterys apie tai sužino atsitiktinai apžiūros metu.
- **Antrojo laipsnio** – kai skausmas jaučiamas lytinių santykių metu.
- **Trečiojo laipsnio** – kai simptomai ne tik jaučiami, bet ir matomi.
- **Ketvirtąjo laipsnio** – kai matomas dubens organų iškritimas.